

YEŞİLAY DAHA FAZLASINI YAPABİLİR

AKİT GAZETESİ

Mustafa UZUN'a RÖPORTAJ - 2010

Öncelikle Muharrem Balcı Bey'i tanıyarak başlayalım isterseniz? Muharrem Balcı kimdir?

1952 İstanbul doğumluyum. Hukukçuyum ve serbest Avukatlık yapıyorum. Bugüne kadar birçok sivil toplum örgütünde aktif olarak görev yaptım ve yapmaktayım. Mazlumder, Genç hukukçular, Sağlık ve Gıda Güvenliği Hareketi, Hasta Hakları Aktivistleri gibi gruplar kurarak, kamu yararına çalışmalar yaptık. Yayımlanmış 6 kitabım var. Ekim 2010 yılında ise Yeşilay Genel Başkanlığına seçildim. Bu vazifeyi de büyük bir titizlikle yürütmeye gayret ediyorum.

Biz sizi hukukçu kimliğinizle bilirdik. Hukuksuzluklarla mücadele ile kötü alışkanlıklarla mücadele arasında nasıl bir bağlantı var?

Aslında birbiri ile çok yakın. Çünkü bir insanın canına, malına kastetmek nasıl bütün dünyada suç sayılıyor ise, taammüden adam öldürmek nasıl bir suçsa, bağımlılık yapan maddeler de uzun vadede insanların canına kastediyor. Çocuklara, gençlere, ailelere ciddi zararlar veriyor. İnsan hayatına kastediyor. Toplumu çürütüyor ve bağımlılar zaman içinde acılar içinde ölüyor. Bilimsel olarak insan ve toplum sağlığına zarar verdiği ispatlanmış ürün ve eylemlerin üreticilerine karşı bir müeyyide olması lazım değil mi? Herkes kendi uzmanlık alanında hizmetler veriyor Yeşilay'a. Biz de hukuk alanında neler yapabileceğimizi düşünüyoruz. Yani zehir üreticileri bu kadar rahat olmamalı. Devletler bu bağımlılık yapıcı maddeleri üretenlerden yüksek vergi aldıkları için, uzun zaman göz yummuşlardır. Onların güçlenmesine, teşkilatlanmasına ve büyük ekonomileri yönetmelerine seyirci kalmışlardır... Mücadele "mış gibi" yürümüş. Nitekim tütün endüstrisi dev bir tröst olarak karşımızda durmakta, sadece Türkiye'de yıllık geliri 15 milyar doları bulmaktadır. Yerine göre yasaları erteletmiş, yerine göre yumuşatmışlardır... Bütün dünya ülkelerinde belli başlı markalar vardır. Bizde ise ilk defa bu dönem 4207 sayılı Yasa böyle ciddi olarak ele alındı. Hatırlayın, 1996 yılında da aynı yasa dar kapsamlı olarak vardı... Hiçbir sektör bu kadar ekonomik kazanç sağlayamıyor. Bir de zaten insan bağımlı olduktan sonra tıpış tıpış gidip o parayı ödüyor. Bütün ürün ve hizmetlere zam gelince feveran eden insanlar sigara parasını verirken hiç zorlanmıyorlar. Bizler, hukuki anlamda bütün dünyada yankı bulacak söylemler geliştireceğiz. Bir de şunu ekleyelim. Sigara üretiminde, fabrikalarda çalışan personel içinde sigara kullanan kişilere rastlanmıyor. Tuhaf değil mi?

Yeşilay Başkanlığına ne zaman, nasıl başladınız?

10 Ekim 2010 tarihi itibariyle yapılan genel kurulda Yönetim Kuruluna seçildim. İlk Yönetim Kurulu toplantısında görev dağılımında başkan seçildim. Bizden önceki dostlarımız, kardeşlerimiz önemli hizmetler yapmışlar. Biz yeni bir slogan ürettik. “Yeşilay daha fazlasını yapabilir” dedik. Şu anda el ele gönül gönüle bunu yapmaya gayret ediyoruz. Sesimiz daha gür çıkıyor. Bir günde bazen 4-5 tv kanalına, birkaç radyoya bağlanarak toplumu bilgilendirmeye çalışıyoruz. Gazete, dergi, internet portallarına röportajlar veriyoruz ve kendi sitemizden de devamlı basın açıklamaları yapıyoruz. Her konuyu sıcak sıcak değerlendiriyoruz.

Yeşilay bize çocukluğumuzdan beri hep tanıdık gelen bir isim. Biliriz bir Yeşilay var... ama ne yapar, nasıl işler, ne durumdadır hiç bilmeyiz. Gerçekten de, nedir bu Yeşilay? Neler Yapar?

1920’den beri hizmet eden köklü bir kurum Yeşilay... Hizmetler elde edilen ekonomik imkânlar ile paralel gitmektedir. Bildiğiniz gibi Yeşilay sağlıklı yaşama kültürüdür. Yaptığımız yeni çalışmalar ile Yeşilay’a üye olmak bir prestij unsuru olacak. Yeşilay üyeleri toplumda “**a kalite**” insanlar olarak görülecekler. Tıpkı bir zamanlar sigara içmek moda iken, şimdi sigara içenlerin ikinci sınıf muamele gördüğü bir dünyaya doğru gidiyoruz. Yeşilaycı olup da sigara alkol almayan, uyuşturucu kullanmayan, kumardan ve e-bağımlılıktan uzak duran, kendine, ailesine, topluma ve insanlığa faydalı olanlar doğal Yeşilaycılardır. İradesine hakim olan insanlar hürmette layıktır. Bizler Yeşilay olarak kurumsal yapımızı güçlendirmek için son 2-3 yıldan beri büyük bir gayret içindeyiz. Şube ve temsilcilikler açıyoruz. Gönüllü sayımızı artırıyoruz. Toplumun kanaat önderlerini ziyaret ederek, bu önemli kuruma dâhil etmeye gayret ediyoruz. Siz de takdir edersiniz ki hizmetler ekonomi ile atbaşı gider. Yeşilay mütevazı imkânları ile geçen yıl sadece İstanbul, Kocaeli ve Bursa’da 300 bin öğrenciye ulaştı. Binlerce öğrenci ile anket yaptı. Ve 2.5 milyon ücretsiz materyal dağıttı. Yüzlerce seminer düzenledi. Tiyatrolar kurdu, gençlere ulaştı. Medyada beş binden fazla haberi çıktı. Bizler gönüllü olarak bu hizmetleri üstleniyoruz. Anayasamızın 58. maddesinde devletin görevi olarak bildirilen hizmeti gönüllü olarak ve bütçesiz yapıyoruz. İnşallah bu yıl Yeşilay için çok verimli ve başarılı geçecek diye düşünüyoruz. Bildiğiniz gibi DSÖ 2011 yılını alkol ile mücadele yılı olarak belirledi. Bu konuda çalışmalarımızı artıracamız.

Yeşilay ne anlama gelmekte? Neden Yeşilay diyoruz?

Bildiğiniz gibi 1920 yılında Hilal-i Ahdar adıyla kuruldu. Hilal: Ay, Ahdar ise Yeşil demek.

Birinci Dünya Savaşı neticelendiğinde Anadolu'muzun büyük bir bölümü düşman tarafından işgal edilmişti. Milletimizin işgal edilen vatanımızı kurtarma konusundaki gayreti, fedakârlığı düşmanları tarafından biliniyordu. Anadolu'nun her yanında milis kuvvetler oluşturuluyor, işgalcilerin yurttan kovulması için gerekli olan ordunun çekirdek kadroları oluşturuluyordu.

Milletin istiklal mücadelesi için gösterdiği azim ve gayreti kırmak için işgalcilerde boş durmuyordu. Özellikle İngilizler gemilerle getirdikleri içki ve uyuşturucuları kıyı kentlerinde hafif kadınları da kullanarak bu içkilerin Türk gençleri arasında yayılmasını sağlıyorlardı. Bunların gayesi uyuşturulmuş beyinli, geleceği düşünmeyen, yurt savunmasına katılmayan, vatan elden gitmiş ne olur ki diyebilecek, duygusuz, hissiz, başboş, eyyamcı, serseri bir gençliğin oluşmasını sağlamaktı. Düşmanın bu faaliyeti netice vermeye başlamıştı. Bunu gören, hisseden Türk münevverleri bu zararlı alışkanlıkla mücadele etmek amacıyla 5 Mart 1920'de Hüilal-i Ahdar'ı kurdular.

Yeşilay'ı sanırım biz genelde “sigara” ile özdeşleştiriyoruz. Neden?

Yeşilay'ın mücadele alanı, genel olarak bütün bağımlılıklardır. Bunların içinde sigara, alkol, uyuşturucu, kumar, internet, ekran, fuhuş ve benzeri insan ve toplum hayatını menfi yönde etkileyen madde ve eylemlerdir. Ancak, sigara kullanımı Türkiye'de çok yüksek olduğu için ve bizlerde bu mücadeleyi sürdürdüğümüz için, ilk akla gelen kurum olduğumuzdan dolayı olabilir. Bizler “Yeşilay Gönüllüsü” kavramını geliştirerek bir istihza şeklinde kullanımını önleyeceğiz. Sigara yasasına büyük destek verdik. Yasanın benimsenmesi, kökleşmesi ve uygulanması için ciddi çalışmalar yaptık. Bütün TV'lerde üç yıl boyunca spotlarımız yayınlandı. Sayın Başbakanımız da Dünya Sağlık Örgütü toplantısında Yeşilay'ın katkılarına değindi.

Son sigara yasasını siz nasıl değerlendiriyorsunuz?

Tütün Kontrolü Çerçeve sözleşmesini imzalayan bir ülke olarak, geniş ve kapsamlı bir yasa çıktı. Bu hükümet için bir başarıdır. Çok isabetli oldu. İnsanlar sigara tüketimini azalttı. İşyerinde verim arttı. Hastalıklar azaldı. Özellikle sigara kaynaklı üst solunum yolu enfeksiyonlarında ciddi düşüş var. Bunu Marmara Üniv. Öğrt. Üyesi Prof. Elif Dağlı ve İst. İl Sağlık Müdürlüğü'nün bir araştırması ile sizler de öğrendiniz. Bizler uyum konusunda bazı araştırmalar yaptık. Yasanın uygulanmasını takip etmekle yükümlü kamu personeli, belediyeler ceza kesmekte biraz

gevşek davrandıkları için, bazen ihlaller olabiliyor. Ancak, genel olarak toplum için faydalı buluyoruz. Eğer bu yasa sıkı bir şekilde takip edilirse 2068 yılında sigara için kimse kalmaz.

Yeşilay köklü bir kuruluş. Siz de bu kuruluşun yeni başkanı olarak gelecekle alakalı projeleriniz var mı? Neleri yapmayı hedefliyorsunuz?

Bizler öncelikle Yeşilay'ı kurumsal olarak güçlendirmeye, imkânlarını artırmaya çalışıyoruz. Daha sonra okullar başta olmak üzere, çocuklar ve gençlere yönelik çalışmalarımız artıracacağız. Yeşilaycı olmak bir prestij sembolü olacak. Kurumsal üyelikler yapacağız. Cadde ve sokaklarda Yeşilay'ın kurumsal üyeleri işletmeleri ve kamu kurumlarını göreceksiniz. Kamu ve özel sektörle protokoller yaparak, ortak çalışmalar yürüteceğiz. Kamu ve yerel yöneticilerle görüşüp Yeşilay kentleri, Yeşilay İlçeleri ve Yeşilay Siteleri oluşturacağız. Tüm kentleri bu mücadele için özendirerek çalışmalar yapacağız. Belediyelerin sosyal sorumluluk anlamında yaptığı projelerde yer alacağız. Çocukları ve gençleri farklı alanlara yönlendirerek, enerjilerini spor, sanat, kültürel etkinliklerde harcamalarını ve temiz çevrelerde yetişmelerini sağlamaya gayret edeceğiz. Büyük bir iş bu. Ancak gayretliyiz, azimliyiz ve başaracağımıza inanıyoruz. Medya, aile, eğitimcilerle ortak çalışmalarımız olacak. TV programları, belgeseller çekilecek. Çok proje var. Bunları zamanla sizler de göreceksiniz.

Şube, teşkilat çalışmaları da var bildiğim kadarı ile Yeşilay'ın. Neden ve nasıl oluyor bu teşkilat çalışmaları? Neler yapıyor teşkilatlarınız?

Ülkemizde 21 şube ve 62 temsilciliğimiz var. Sayıları ve etkinlikleri hızla artıyor. Şube ve temsilciliklerimiz gönüllülük esasına dayalı çalışmakta olup, genel merkezimizin belirlediği plan ve stratejiler çerçevesinde hizmet etmektedirler. Kendileri de Yeşilay tüzüğünde yer alan her türlü faaliyeti yapmakta yetkilidirler. Sizlerin de takip ettiği gibi, koruyucu, önleyici uyarıcı çalışmalarımız, aile, okul, medya ve duyarlı sağlık dostu insanlarımız, kamu kuruluşları ve özel sektör tarafından desteklenmektedir. Bu haklı mücadelemizi bütün platformlara taşımaya gayret ediyoruz.

7. Hükümetin Yeşilay'a nasıl bir katkısı olacak? Hükümetten ne tür talepleriniz var?

Hükümetimizden beklentilerimiz mevcut yasaların uygulamasında daha titiz davranılması ve zararlı alışkanlıklarla ilgili mevcut yasaların düzenlenerek daha sıkı tedbirler alınması. Bu konuda bizde kendilerine rapor ve görüşlerimizle destek olacağız.

6. Başkan seçilmeniz ardından Başbakan Tayyip Erdoğan'la yaptığınız görüşmede neler konuşuldu?

Sayın Başbakan Yeni Yönetimimizin belirlenmesinden sonra arayarak tebriklerini bildirdi. Yeşilay'ı bundan sonra daha aktif olarak ülkemizin her noktasında görmek istediklerini belirtti. Biz de kendilerine Yeşilay olarak daha özverili ve programlı çalışmalar yaparak, kamu kurumları, özel işletmeler ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yaparak bağımlılıklarla mücadelemizi etkin şekilde sürdüreceğimizi söyledik. Sayın Başbakanımıza Anayasamızın 58. Maddesini hatırlatarak devletimize de büyük görevler düştüğünü, devletimizin bu vazifesini ifa etmeye Yeşilay'ın talip olduğunu ve kendilerinden destek beklediğimizi arz ettik.